

**Notă de prezentare**  
**privind aprobarea Planului de Dezvoltare a Sistemului Național de Transport al gazelor**  
**naturale 2020-2029 al S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A.**

În considerarea respectării cerințelor art. 22 al Directivei Europene CE/73/2009, privind obligativitatea elaborării anuale a Planului de Dezvoltare pe 10 ani pentru toți operatorii sistemelor de transport gaze naturale din Uniunea Europeană și a prevederilor art. 125 alin. (8) din *Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare*, S.N.T.G.N. Transgaz S.A., în calitate de operator al Sistemului Național de Transport al gazelor naturale din România, **a elaborat Planul de dezvoltare a Sistemului Național de Transport al gazelor naturale pentru perioada 2020-2029**, transmis spre aprobare ANRE prin adresa înregistrată cu nr. DSMC/56005/05.10.2020, înregistrată la ANRE sub nr. 79305/08.10.2020.

S.N.T.G.N. Transgaz S.A. este membru al ENTSO-G (Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport gaze naturale), organism în cadrul căruia compania cooperează cu toți operatorii de transport și de sistem ai Uniunii Europene în scopul implementării unui cadru de reglementare comun și a unei strategii și viziuni comune de dezvoltare a infrastructurii rețelelor de gaze naturale ale Uniunii Europene în vederea creării pieței energetice integrate.

Planul de Dezvoltare a Sistemului Național de Transport gaze naturale în perioada 2020-2029, elaborat în conformitate cu obiectivele propuse în draftul Strategiei Energetice a României 2016 - 2030 cu perspectiva anului 2050 (aflată în prezent în proces de actualizare și completare), răspunde cerințelor politicii energetice europene privind:

- asigurarea siguranței în aprovizionarea cu gaze naturale;
- creșterea gradului de interconectare al rețelei naționale de transport gaze naturale cu rețeaua europeană;
- creșterea flexibilității rețelei naționale de transport gaze naturale;
- liberalizarea pieței gazelor naturale;
- crearea pieței de gaze naturale integrate la nivelul Uniunii Europene

În acest context, la elaborarea Planului de Dezvoltare a Sistemului Național de Transport gaze naturale pentru perioada 2020-2029 s-a avut în vedere coordonarea acestuia cu TYNDP, cu planul de investiții privind rețelele regionale și la nivel comunitar (GRIP), cu planurile de dezvoltare pe 10 ani ale celorlalți operatori din regiune, precum și cu planurile de investiții ale operatorilor de înmagazinare.

În cadrul unui capitol nou inserat începând cu această ediție a planului, pentru a răspunde cerințelor aplicării ansamblului de reglementări obligatorii la nivel național necesar funcționării sectorului și pieței energiei electrice, termice și a gazelor naturale în condiții de eficiență, concurență, transparență și protecție a consumatorilor, se face o prezentare detaliată a tuturor proiectelor de investiții care vizează dezvoltarea SNT, în concordanță cu noile prevederi ale Legii 123/2012 referitoare la extinderea acestuia, și racordarea la acesta a sistemelor de distribuție a gazelor naturale de pe întreg teritoriul României.

Dezvoltarea sistemului național de transport gaze naturale, prin cele șapte culoare de transport, asigură atât alimentarea cu gaze naturale a diferitelor zone de consum din țară cât și necesitatea privind transferul prin sistemul românesc a unor cantități de gaze naturale între sistemele țărilor vecine, ca o cerință necesară pentru liberalizarea piețelor gazelor naturale și de reglementările europene, coroborată cu dezvoltarea sistemului de înmagazinare care are un rol complementar în susținerea securității, stabilității, optimizării și flexibilizării Sistemului Național de Transport gaze naturale.

Planul de dezvoltare a Sistemului Național de Transport gaze naturale cuprinde proiecte de anvergură menite să reconfigureze rețeaua de transport gaze naturale, care, deși extinsă și complexă, a fost concepută într-o perioadă în care accentul se punea pe aprovizionarea cu gaze naturale a marilor consumatori industriali și crearea accesului acestora la resursele concentrate în centrul țării și în Oltenia, precum și la unica sursă de import din Rusia.

În prezent, având în vedere ultimele evoluții și tendințe în domeniul traseelor de transport gaze naturale la nivel european, se profilează două noi surse importante de aprovizionare cu gaze naturale: gazele naturale din regiunea Mării Caspice și cele recent descoperite în Marea Neagră. Astfel, proiectele planificate de companie au avut în vedere:

- asigurarea unui grad adecvat de interconectivitate cu țările vecine;
- crearea unor rute de transport gaze naturale la nivel regional pentru a asigura transportul gazelor naturale provenite din Marea Caspică și Marea Neagră spre Europa Centrală prin proiectul BRUA.
- crearea infrastructurii necesare preluării și transportului gazelor naturale din perimetrele off-shore din Marea Neagră în scopul valorificării acestora pe piața românească și pe alte piețe din regiune prin proiectul Marea Neagră – Podișor cu conectare la BRUA;
- extinderea infrastructurii de transport gaze naturale pentru îmbunătățirea aprovizionării cu gaze naturale a unor zone deficitare;
- crearea pieței unice integrate la nivelul Uniunii Europene.

În cadrul Planului sunt descrise etapele de dezvoltare, duratele estimate de finalizare cât și valorile totale estimate ale investițiilor pentru proiectele de anvergură dintre care unele considerate la nivel european a fi Proiecte de Interes Comun (PCI), proiecte care vor permite diversificarea surselor de alimentare cu gaze naturale a Europei prin transportul gazelor naturale extrase atât din perimetrele din Marea Caspică și Marea Neagră cât și a celor disponibile din terminale LNG (din Grecia spre Europa Centrală prin Proiectul BRUA).

Prin asigurarea legăturii între surse diferite de aprovizionare cu gaze naturale și piața europeană, proiectele investiționale menționate contribuie la realizarea dezideratelor Uniunii Europene, principalele beneficii ale realizării acestora putând fi sintetizate astfel:

- integrarea pieței de gaze naturale și interoperabilitatea sistemelor de transport gaze naturale din regiune;
- convergența prețului gazelor naturale în regiune;
- creșterea flexibilității sistemului european de transport gaze naturale prin realizarea de întreprinderi în flux bidirecțional;
- deschiderea accesului României și Uniunii Europene spre o nouă sursă de gaze naturale - prin interconectarea coridorului Bulgaria - România - Ungaria - Austria cu Marea Neagră;
- creșterea concurenței pe piața europeană de gaze naturale prin diversificarea surselor, a traseelor de transport și a companiilor active în această regiune;

- creșterea securității aprovizionării cu gaze naturale;
- reducerea gradului de dependență de importul de gaze naturale din Rusia;
- impulsivarea dezvoltării de energie regenerabilă în regiune (în mod special energie eoliană și solară) având în vedere posibilitatea utilizării gazelor naturale ca variantă de rezervă pentru energiile regenerabile, fapt care conduce la creșterea semnificativă a gradului de sustenabilitate a proiectelor propuse.

Un alt capitol important este dedicat direcțiilor de dezvoltare a sistemului de înmagazinare și Proiectelor majore de înmagazinare, fiind prezentate în mod detaliat: scopul, descrierea, calendarul estimat de dezvoltare, termenele estimate de finalizare și valoarea totală estimată a investițiilor pentru toate cele patru proiecte.

Pentru a răspunde cerințelor politicii Uniunii Europene în domeniul energiei bazată pe trei obiective fundamentale: siguranță energetică, dezvoltare durabilă și competitivitate, SNTGN Transgaz SA a prevăzut în planul de dezvoltare pentru perioada 2020-2027 creșterea nivelului de adecvanță al rețelei de transport gaze naturale în vederea asigurării interoperabilității cu sistemele vecine, dezvoltarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport gaze naturale, îmbunătățirea eficienței și interconectarea cu sistemele de transport gaze naturale din țările vecine.

Pe fondul dependenței semnificative a pieței europene de energie de importul de resurse energetice din Rusia și Orientul Mijlociu, rolul rezervelor de gaze naturale recent descoperite în Marea Neagră este major pentru siguranța energetică a României, pentru consolidarea poziției României ca un jucător important în UE ca producător și exportator de energie, pentru includerea țării pe traseele majore de transport gaze naturale ale Europei.

Față de planul elaborat, ANRE a solicitat ca în actuala ediție a PDSNT să fie detaliate lucrările de investiții care vizează dezvoltarea SNT în concordanță cu noile prevederi ale Legii 123/2012, referitoare la extinderea acestuia și racordarea la acesta a sistemelor de distribuție a gazelor naturale de pe întreg teritoriul României. În acest sens ANRE a solicitat operatorului sistemului de transport:

- prezentarea detaliată a respectivelor proiecte de investiții și argumentele prioritizării acestora în fața altor investiții;
- calendarul estimativ de dezvoltare a proiectelor cu etapele și datele estimate de finalizare ale fiecărei etape în parte;
- termenele estimate de finalizare a tuturor proiectelor;
- valorile totale estimate ale respectivelor proiecte de investiții.

Termenul de transmitere a observațiilor la documentul de discuție este de 10 de zile lucrătoare de la data postării acestuia pe site.